

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a dr. Rakonczainé dr. Mészáros Gabriella ügyvéd által képviselt **felperes neve(címe)** felperesnek - Bagdi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bagdi László ügyvéd) által képviselt **alperes neve (címe)** alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2011. április 8. napján kelt 3.G.40.011/2009/110. számú ítélete ellen a felperes által 113. és 114. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 900.000 (Kilencszázezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 400.000 (Négyszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes, mint a ("**K" Kft.**) tagja elővásárlási jogával élve 2000. január 27-én és 28-án az ("**O" Kft.**) kívülálló vevővel szemben a névérték 10 %-ának megfelelő vételáron megvásárolta a társaság 125 tagjának üzletrészt és a vételárat 2000. január 26-án ki is fizette. A társaság akkori ügyvezetője, (**személy 1**) azonban az üzletrészek megszerzését nem ismerte el, mivel álláspontja az volt, hogy a felperes elővásárlási jogát elkésetten gyakorolta. Ezért a tulajdonszerzéssel kapcsolatos tagváltozást a tagjegyzékben nem vezette át és a cégbíróságnak sem jelentette be. 2000. február elejétől azokat az üzletrészeket, amelyekre a felperes elővásárlási jogát gyakorolta, (**személy 2**) társasági tag a

névérték 13 %-át kitevő vételáron felvásárolta azzal, hogy a szerződések alapján az eladóknak a névérték 3 %-ának megfelelő vételárat fizette ki, s egyidejűleg átvállalta az eladótól a felperes által már teljesített vételár visszafizetését. A névérték 3 %-át kitevő vételárrészeket **(személy 2)**nak kölcsön formájában az alperes biztosította, aki a társaságnak nem volt tagja. **(személy 2)** a fenti módon megszerzett, a társaságban lévő és a 110.000.000 Ft törzstőkéhez viszonyított 76,03 %-os mértékű, 83.550.000 Ft névértékű üzletrészre mint eladó 2010. szeptember 19-én adásvételi szerződést kötött az alperessel.

2000. február 9-én a felperes a **(helység neve)**-i Városi Bíróság előtt pert indított, melynek során annak megállapítását kérte, hogy közte és a társaság 125 tagja között az üzletrész adásvételi szerződés létrejött, ugyanakkor **(személy 2)**nak ugyanezen tagokkal megkötött adásvételi szerződése, valamint **(személy 2)** és az alperes között létrejött üzletrész adásvételi szerződések érvénytelenek. A **(helység neve)**-i Városi Bíróság a 2002. február 14-én meghozott 2.G.20.828/2001/25. szám alatti ítéletével megállapította, hogy a felperes és a társaság 125 tagja között az üzletrészre vonatkozó adásvételi szerződések a felperes elővásárlási joga folytán 2000. január 27-én, illetve 2000. január 28-án létrejöttek, míg **(személy 2)**nak ugyanezen személyekkel, valamint **(személy 2)**nak az alperessel megkötött üzletrész adásvételi szerződése érvénytelenek. Fellebbezés folytán a Békés Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 2002. június 4-én kelt 3.Gf.40.049/2002/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezését nem érintette, fellebbezett rendelkezését pedig részben megváltoztatta és a felperesnek a szerződés létrejöttének megállapítására irányuló keresetét a fellebbezéssel élő 17 alperes vonatkozásában elutasította, továbbá ugyanezen alperesek, mint eladók és **(személy 2)**, mint vevő által megkötött adásvételi szerződések, illetve ugyanezen alperesek tekintetében **(személy 2)** és az alperes között létrejött adásvételi szerződések érvénytelenségének megállapítását mellőzte és e körben a keresetet ugyancsak elutasította. Egyebekben az ítéletet helybenhagyta és rendelkezett a költségek viselése tárgyában is. Felülvizsgálati eljárás eredményeként a Legfelsőbb Bíróság 2004. szeptember 20-án meghozott Gfv.II.30.064/2004/10. szám alatti ítéletével a Békés Megyei Bíróság 3.Gf.40.049/2002/7. szám alatti ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, a perköltség tekintetében pedig megváltoztatta.

Az üzletrészekkel kapcsolatos jogvita lezárását megelőzően, 2000. április 12-én a társaság ügyvezetője, **(személy 1)** megbízatásáról lemondott és mindezt a társaságnak be is jelentette. Ezt követően a társaság taggyűlése 2000. április 28-án az 5/2000. (IV. 28.) számú határozatával az alperest választotta meg a társaság ügyvezetőjének, majd 2001. április 27-én a 4/2001. (IV. 27.) számú határozatával az alperest további egy évre, 2002. május 31-én 1/2002. (V. 31.) számú határozatával további öt évre ismét ügyvezetővé választotta. Az alperes megbízatását munkaviszony keretében látta el, mely 2002. május 31-ig térítésmentes volt, a fenti időponttól kezdődően pedig havi 498.000 Ft díjazás megfizetése mellett teljesült. A taggyűlési határozatok közül az 5/2000. (IV. 28.) számú határozatot a **(helység neve)**i Városi Bíróság 2004. február 12-én hatályon kívül helyezte és az ítéletet a Békés Megyei Bíróság 2004. május 4-én 3.Gf.45.005/2004/8. szám alatti ítéletével

Gf.III.30.306/2011/5. szám

helybenhagyta, majd a Legfelsőbb Bíróság 2004. november 22-én a jogerős ítéletet Gfv.II.30.260/2004/3. szám alatti határozatával hatályában fenntartotta. Az 1/2002. (V. 31.) számú taggyűlési határozat hatályon kívül helyezésére a **(helység neve)**i Városi Bíróság 2002. október 17-én kelt 13.P.20.739/2002/15. szám alatti ítéletével került sor, mely fellebbezés hiányában 2002. december 1-én jogerőre emelkedett. A 4/2001. (IV. 27.) számú taggyűlési határozatot bírósági eljárás nem érintette. Az alperes ügyvezetői tisztségének cégbírósági bejegyzésére nem került sor, mivel a fenti taggyűlési határozatokkal kapcsolatos peres eljárások jogerős befejezéséig a cégbíróság a cégbejegyzési eljárásokat felfüggesztette, majd 2004. őszén az ügyvezetői tisztség bejegyzésére irányuló kérelmét az alperes visszavonta. Mivel a társaságnak nem volt ügyvezetője, a cégbíróság 2005. július 29. napjára taggyűlést hívott össze, mely **(személy 3)**-t választotta meg az ügyvezetői tisztség ellátására.

A kiegyenlíthetetlen köztartozások miatt az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Békés Megyei Igazgatósága a **("K" Kft.)**-vel szemben felszámolási eljárást kezdeményezett. A felszámolást a Békés Megyei Bíróság 2005. december 7-én kelt 2.Fpk.04-05-000296/11. szám alatti végzésével rendelte el, maga a felszámolási eljárás 2006. március 1-én indult meg és a Csongrád Megyei Bíróság előtt jelenleg is folyamatban van. A jelen perben érvényesített követelések közül a tagi kölcsönrel kapcsolatos igényt 7.305.172 Ft összegben a felperes hitelezői igényként a felszámolási eljárásban bejelentette, és azt a felszámoló, mint határidőn túl bejelentett követelést nyilvántartásba is vette. 2007. május 31-i fordulónappal a felszámoló közbenső mérleget készített, amelyben a társaság eszközállományát 92.071.000 Ft-ban határozta meg azzal, hogy a fenti összegből a társaság tulajdonában álló ingatlan 91.000.000 Ft-ot képvisel. A kiegyenlíthetetlen felszámolási költséget 25.848.000 Ft-ban, a hitelezők felé fennálló fizetési kötelezettséget 163.445.000 Ft-ban, a társasággal szemben fennálló összes követelést - a kamatokra is figyelemmel - 201.908.000 Ft-ban rögzítette. 2009. január 13-án a felszámoló arról értesítette a hitelezőket, hogy a felszámolás során a per alatt álló ingatlan értékesítéséből várható bevétel, mely a felszámolási költségek és a biztosított követelések kiegyenlítésére nyújthat fedezetet, s mindezt a 2011. február 15-én kelt III. számú közbenső jelentésében megismételte.

A felperes módosított keresetében 26.499.108 Ft kártérítés és a fenti összegből 7.951.900 Ft-nak 2000. évi február hó 1. napjától, 8.547.208 Ft-nak pedig 2002. évi június hó 13. napjától számított törvényes mértékű kamata megfizetésére és költségei megtérítésére kérte az alperes kötelezését. A kártérítés körében az általa megvásárolt üzletrészek 7.951.900 Ft összegű vételárát és a társaságnak nyújtott 8.547.208 Ft összegű tagi kölcsönt érvényesítette, további 10.000.000 Ft-ot pedig általános kártérítésként igényelt. Követelését a Ptk. 221. § /1/ és /2/ bekezdésére, a Ptk. 486. § /3/ bekezdésére és a Ptk. 339. §-ára alapította. Álláspontja az volt, hogy az alperes 2000. május 1-től 2006. március 1-ig (a felszámolás kezdő időpontjáig) álképviselőként eljárva a társaság ügyeinek vitele során olyan magatartást tanúsított, amelyből okszerűen következett a társaság fizetéseképtelenné válása, majd

felszámolása. Átgondolt tervek, műszaki és közigazgatási ismeretek nélkül vezette a céget, a tulajdonosok megkerülésével intézte a társaság ügyeit. Irányítása alatt a társaság nagy összegű adótartozást és közüzemi díjtartozást halmozott fel, árbevétele évről-évre csökkent, tevékenysége ellehetetlenült, 1999. és 2003. december 31-e között a saját tőke 48.614.000 Ft-tal csökkent, a fenti idő alatt a kötelezettségek 60.961.000 Ft-tal nőttek. Az álképviselő további két évében (2004-2005.) a mutatók tovább romlottak. A társaság vagyona nem elegendő a kötelezettségek kiegyenlítésére, így hiába vásárolta meg az üzletrészek többségét, befektetése teljes egészében elveszett, a tagi kölcsönök visszafizetésének esélye megghiúsult, és az üzletrészekhez kapcsolódó jövedelemben sem részesült. Az alperes sérelmezett magatartásai körében kifejtette, hogy a társaság alkalmazottainak munkaviszonyát jogellenesen szüntette meg és a munkaügyi perekből adódóan a társaságnak jelentős összegű fizetési kötelezettsége keletkezett. A dolgozókat nem a munkakörükben és képzettségüknek megfelelően foglalkoztatta, hanem bontási és építési munkálatoknál, valamint a saját és házastársa vállalkozásában, miközben munkabérüket és az ahhoz kapcsolódó közterheket a társaság viselte. Jelentős összegű munkabért vett fel a társaságtól, aki a fentiekben túl viselte a betegség miatti munkaképtelenség következtében kifizetett ellátásokat is. Ellenszolgáltatás nélkül használta és hasznosította a társaság tulajdonát képező ingatlant, műhelyt és gépjárműveket, a tulajdonosok és a taggyűlés hozzájárulása nélkül rendelkezett a **(helység neve), (utca, házszám)** alatti ingatlanban szálloda kialakításáról. A saját vállalkozásainak **(vállalkozás neve)** gépeit rendszeresen, ellenszolgáltatás nélkül a társaság műhelyében javíttatta és tartotta karban. 2001. tavaszától a kazángyártást indokolatlanul minimálisra csökkentette. Új tevékenységként égőcső gyártását tervezte, amelyhez régi, elavult gépeket használt. A kazánok gyártási engedélyének megújításáról nem gondoskodott, a gyártmányfejlesztést leállította, a korábbi üzleti kapcsolatokat leépítette, a kazánok árát indokolatlanul felemelte, mely piacvesztéshez vezetett. Kovácsoltvas termékek gyártását tervezte, melyhez olyan kisipari gépeket vásárolt, amelyek alkalmatlannak bizonyultak a nagyüzemi gyártáshoz. Utalt arra, hogy az alperes rosszhiszemű álképviselő volt, mivel az üzletrészekkel kapcsolatos vitában 2002. június 4-én jogerős és végrehajtható ítélet állt rendelkezésre, melyből egyértelmű volt, hogy a felperes az üzletrészek többségével rendelkezik, így az alperes **(személy 2)** szavazati jogának gyakorlásával történő ügyvezetővé választása nem lehet jogszerű, a hozott határozatoknak ugyanis mindig ellene szavazott. A fentiek miatt az alperes beavatkozása nem volt helyén való, nem kockázatot vállalt, hanem szakértelem nélkül vezette a céget, mely végső soron a felszámolási eljárás megindulásához vezetett.

Az alperes ellenkérelme elsődlegesen a per megszüntetésére, másodlagosan pedig a kereset elutasítására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult. A per megszüntetését időelőttiségre alapította, hivatkozással arra, hogy a társaság felszámolása még nem fejeződött be, ezért nem ismert, hogy az igény a fenti eljárás keretében mennyiben térülhet meg. Permegszüntetés hiányában elévülési kifogást támasztott, mivel álláspontja az volt, hogy a kereset benyújtását megelőző öt éven túli károkért felelősséggel nem tartozik. Érdeemi vizsgálat esetén a kereset jogalapját és összegszerűségét egyaránt vitatta. Védekezésében kifejtette, hogy taggyűlési

felhatalmazás alapján járt el, függetlenül attól, hogy képviseleti jogosultságát a cégbíróság nem jegyezte be. Ezért mindaddig, amíg a taggyűlési határozatok hatályon kívül helyezése meg nem történt, tevékenysége nem tekinthető jogellenesnek, melyre tekintettel sem megbízás nélküli ügyvivő, sem álképviselő nem volt, s főleg rosszhiszemű álképviselőnek nem tekinthető. Így a Ptk. 221. § /1/ és /2/ bekezdése és a Ptk. 486. § /3/ bekezdése irányadó nem lehet, legfeljebb a Ptk. 339. §-a jöhetne számításba, mellyel kapcsolatosan a felperes a jogellenes magatartást, a kárt és az okozati összefüggést nem bizonyította, de a sérelmezett magatartások bizonyítása esetén is vitatta, hogy ezek vezettek volna a cég fizetéseképtelenségéhez. Előadta, hogy 2000. elején a társaság csődközelben volt, hitelkérelmét a bank elutasította, és ügyvezetői tevékenysége éppen arra irányult, hogy a cég helyzetét rendezze és a felszámolást elkerülje. Erre tekintettel kölcsön címén mintegy 40.000.000 Ft-ot fektetett a társaság működésébe, illetve a társaságnál több mint 30.000.000 Ft-os beruházást végzett, melyhez képest mintegy 70.000.000 Ft-tal igyekezett a cég gazdálkodását elősegíteni. A társaság helyzetét illetően utalt arra, hogy amennyiben egy jól működő cégről lett volna szó, úgy azt nem lehetett volna a névérték 10 %-áért értékesíteni. A sérelmezett magatartások közül nem vitatta, hogy több mint 10 dolgozó munkaviszonyát jogellenesen szüntette meg, de arra hivatkozott, hogy ennek anyagi következménye nem volt, tényleges kifizetések ugyanis a perek kapcsán nem történtek, s a követelések a felszámolási eljárásban hitelezői igényként kerültek bejelentésre. Nem vitatta, hogy 2002. május 1-től munkabért vett fel és betegszabadságának időtartama alatt a munkaképtelenség miatt kifizetett ellátások egy részét a társaság viselte, ugyanakkor kifejtette azt is, hogy 2002. május 1-ig havi fizetése egy forint volt, a cég anyagi helyzete ugyanis munkabér kifizetését nem tette lehetővé. Nem vitatta, hogy a dolgozókat a szállodaépítés során bontási munkálatoknál foglalkoztatta és a társaság tulajdonában álló ingatlant, műhelyt, gépjárműveket esetenként ellenszolgáltatás nélkül használta és hasznosította, hogy a kazángyártást csökkentette és új tevékenységként égőcső és kovácsoltvas termékek gyártásába kezdett. Álláspontja szerint a profilváltást a társaság likviditási helyzete indokolta, mivel a kazángyártásból bevétel rövid ideig volt, másrészt a kazánértékesítés lehetősége 1999-től drasztikusan csökkent. Nem vitatta, hogy néhány esetben a **(vállalkozás neve)** gépeit a társaság műhelyében javították, hogy a szállodaépítéshez taggyűlési hozzájárulás nélkül kezdett, a szálloda működtetéséhez engedélyt nem kapott és ebből a társaságnak bevétele nem származott. Nem vitatta, hogy a **(„Sz” Kft.)**-vel való üzleti kapcsolatot más alapokra helyezte. Kérte értékelni, hogy 2002. február 14-én a társaság vezetéséből eltávolították, tőle az összes, irányításhoz szükséges eszközt és dokumentumot elvonták, irodáját kiürítették, az üzem területére nem engedték be, és pozíciójába hatósági határozattal 2002. május 5-én került vissza. Kérte továbbá értékelni, hogy 2004. októberében az ügyvezetői megbízatás bejegyzésére vonatkozó kérelmét visszavonta, 2004. decemberében a társasággal szemben felszámolási eljárás indult, mely utóbb ugyan megszűnt, de 2005. júliusától **(személy 3)** lett a társaság ügyvezetője, majd 2006. március 1-től a társaság tényleges felszámolásba került. Ezért 2004. decemberétől a cég ügyeinek intézésére ráhatása már nem volt. Előadása szerint amennyiben a

felelősség fenn is állna, az üzletrész vételár megtérítése fogalmilag kizárt, a megvásárolt üzletrésszel ugyanis a felperes üzletrész tulajdont szerzett, így a vételárral kapcsolatos igénye nem értelmezhető. A tagi kölcsönt az adóstól kell követelni, mivel a jogviszony azzal szemben áll fenn, s a tagi kölcsönhöz kapcsolódó igénynél egyébként is igazolni

kellene, hogy a felperes a kölcsön fizetésében kivel állapodott meg és milyen feltételek mellett. Az általános kár tekintetében pedig sérelmezte, hogy a felperes még csak nem is valószínűsítette, hogy a feltételezett kára miért nem kalkulálható.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte őt perköltség, valamint eljárási illeték megfizetésére. Nem találta megalapozottnak az alperes időelőttiségre történő hivatkozását, figyelemmel arra, hogy az üzletrészek ellenértékével és az általános kárral összefüggő felperesi igény nem minősülhet társasági tartozásnak és hitelezői igényként be sem voltak jelenthetők. A tagi kölcsön követelésként valóban bejelentésre került, megtérülésével azonban nem lehet okszerűen számolni, a rendelkezésre álló vagyon ugyanis legfeljebb a felszámolási költségek és a biztosított követelések megtérülésére nyújthat fedezetet. Ebben a helyzetben a bírói gyakorlat szerint nem szükséges a felszámolási eljárás befejezésének bevárása, a felszámoló nyilatkozat alapján az időelőttiség kizárható. A kereset érdemi vizsgálata körében elsődlegesen az alperes elévülési kifogását vizsgálta és azt részben megalapozottnak ítélte. Megállapította, hogy a felperes az üzletrészek ellenértékével kapcsolatos kárát a felszámolás tényével hozta összefüggésbe, ezért az elévülés kezdetének a felszámolás kezdőidőpontja tekinthető. A tagi kölcsönrel kapcsolatos kárát a megtérülést kizáró felszámoló nyilatkozattal hozta kapcsolatba, ezért az elévülés kezdetének a nyilatkozat átvételének időpontja tekinthető. Az általános kár az egyes tárgyi évek jövedelmezőségével van összefüggésben, mellyel kapcsolatosan a keresetlevél 2009. február 25-i benyújtását megelőző 5 éven túl keletkezett károk ebben az értelemben elévültek, egyébként az elévülés nem következett be. A felperes képviselői jogosultságával összefüggésben arra mutatott rá, hogy a felperes ügyvezetői minőségének cégbírósi bejegyzésére valóban nem került sor. Ugyanakkor a társaság taggyűlése az alperest három egymást követő évben hozott taggyűlési határozatával is ügyvezetővé választotta, így a társaság belső viszonyában a képviselői jog bejegyzés hiányában is mindaddig fennállt, amíg a taggyűlési határozatokat a bíróság hatályon kívül nem helyezte, illetőleg az alperes számára a körülményekből egyértelművé nem vált, hogy megválasztása nem tekinthető jogszerűnek. Ez az időpont legkésőbb 2002. június 4-én a Békés Megyei Bíróság 3.Gf.40.049/2002/7. szám alatti ítéletének meghozatalával következett be. Miután az alperes ügyvezetővé választására **(személy 2)** megnövekedett szavazati jogosultsága biztosított lehetőséget, 2002. június 4-e után tudnia kellett, hogy 108 üzletrész tulajdonos vonatkozásában **(személy 2)** üzletrész adásvételi szerződése érvénytelenek és a bennük megtestesülő szavazati jogosultság megválasztását nem legitimálhatja, ezért ettől az időponttól az alperes rosszhiszemű álképviselőnek minősül. Az e minőségében szerződésen kívül a felperesnek okozott károk tekintetében a Ptk. 339. § /1/ bekezdése és az 1997. évi CXIV. törvény 29. § /1/ bekezdése szerint lehet az alperes magatartását megítélni. Megállapította, hogy a munkaviszony megszüntetések a dolgozók munkakörüktől és képzettségüktől eltérő

Gf.III.30.306/2011/5. szám

foglalkoztatása, a társaság ingatlanának, műhelyének, gépjárműveinek ellenérték nélküli használata, az alperes vállalkozásában álló gépek térítés nélküli javítása, a dolgozók egy részének az alperes, illetve házastársa vállalkozásában való átmeneti vagy tartós jellegű foglalkoztatása, a taggyűlés hozzájárulása nélkül elkezdett szállodaépítés, a gyártási

engedélyek időben történő megújításának a hiánya, az égőcső és kovácsoltvas termékek gyártásához történő gépbeszerzés és ezzel kapcsolatos tevékenység kellő gondosság tanúsításának hiányában a társaság érdekeivel ellentétes és ennél fogva jogellenes magatartás. Az alperesnek 2002. június 4-től tudnia kellett, hogy jogszerűen megválasztott ügyvezetőnek nem tekinthető, így a munkabér és munkaképtelenség miatt fizetett ellátás is szükségtelenül terhelte a társaság költségvetését és jogellenes magatartást megalapozó körülményként értékelhető. A felperes által hivatkozott egyéb magatartások jogellenességének megállapítására viszont kellő bizonyíték nem állt rendelkezésre. A Szegedi Ítéltábla 2/2005. (VI. 17.) számú kollégiumi ajánlásának III. pontja értelmében amennyiben a harmadik személy a gazdasági társaságnak szerződésszegéssel vagy más magatartással a társasági vagyont terhére hátrányt okoz, a társasági vagyont értékvesztése miatt a gazdasági társaság tagja nem érvényesíthet a harmadik személlyel szemben kárigényt arra hivatkozással, hogy a társasági részesedésében - amely a saját vagyontörzsének a része - is értékvesztés (kárral) következett be. Adott esetben a felperes, mint a társaság tagja az alperessel, mint a társaság vonatkozásában szerződést szegő harmadik személlyel szemben nem a társaságot megillető igényt, hanem a saját vagyont érintő igényt kívánt érvényesíteni azzal, hogy vagyontörzsét az alperesnek, mint külső harmadik személynek a társasággal szembeni szerződésszegése okozta. Önmagában az a körülmény, hogy a szerződéses jogviszony a gazdasági társaság és harmadik személy között jött létre, nem zárja ki, hogy a harmadik személy magatartása a gazdasági társaság tagja magánvagyonában kárt okozzon és a károsult kárigényt érvényesíthessen. Az igényérvényesítéshez azonban szükséges, hogy a kártérítési felelősség elemei teljesüljenek, ami esetünkben nem állapítható meg. A peres felek között jogviszony nem volt. A társasággal szemben szerződésszegő magatartás csak akkor jelenthetett volna a felperessel szemben egyidejűleg deliktális jogellenes magatartást, ha az a szerződésszegéstől függetlenül - azaz szerződésen kívül is - károkozó magatartás. A perben feltárt és jogellenesnek tekinthető magatartások nem jelentenek a felperesre nézve egyidejűleg károkozó magatartást, következésképp a kártérítési felelősség jogellenességi eleme hiányzik. Megállapította továbbá, hogy a társasági részesedés értékcsökkenése miatti kártérítés egyenlő a társaságot ért kár megtérítésével. Ugyanazon vagyontömegben esett vagyoni hátrány miatt az elkülönült jogalany társaság és az abban résztvevő tag külön-külön kártérítést nem érvényesíthet, ez esetben ugyanis a károkozónak a kárt kétszeresen kellene megtérítenie. Így a társasági részesedés értékcsökkenése, elvesztése csak formálisan valósítja meg a társasági tag magánvagyonában esett hátrányt, és a kár mint a kártérítési felelősség további eleme - az adott kárigény tekintetében - ugyancsak hiányzik. A tagi kölcsön címén érvényesített felperesi követelés összecsúszásával kapcsolatosan rámutatott arra, hogy azoknak csak egy része volt igazolható és a felszámolásban bejelentett igény a perben érvényesített tagi

kölcsön összegétől eltérő összegű volt. Az általános kárként érvényesített 10.000.000 Ft-os felperesi igényt azért ítélte megalapozatlannak, mert az általános kárra vonatkozó felperesi hivatkozás bizonyítottan nem volt tekinthető, általános kár megítélésére pedig csak akkor kerülhetett volna sor, ha a kár bekövetkezése a jövőben biztosan várható, de annak mértéke az igény jellegére, természetére figyelemmel pontosan nem számítható ki. A perben semmilyen adat nem volt arra nézve, hogy a társaság működését illetően az egyes tárgyi években milyen jövedelmezőséggel lehetett volna számolni. Könyvszakértői vélemény szerint sem adható egzakt válasz arra, hogy a társaság milyen összegű pozitív

mérleg szerinti eredményt ért volna el, illetve egyáltalán ilyen eredményt elérhetett volna-e abban az esetben, ha a gazdálkodása során a meghozott döntések helyett más döntéseket hozott volna és a megvalósult döntések helyett a feltételezett döntések teljesültek volna az adott gazdasági és piaci körülmények között. Megállapította továbbá, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján biztos megállapítás nem tehető arra nézve sem, hogy a felszámolási helyzet az alperes korábban már kifejtett és a társaság viszonylatában kétség kívül jogellenes magatartására lenne visszavezethető, és ilyen következtetés a könyvszakértői véleményből sem vonható le. A társaság már az 1999. évben is veszteséges volt és a későbbiekben is folyamatos likviditási problémákkal küzdött. A társaság gazdálkodását az alperes maga is igazoltan, mintegy 40.000.000 Ft-ot meghaladó kölcsönrel segítette, azonban a társaság bevétele egyre csökkent, egyre kevesebb lett a megrendelés. A sérelmezett magatartások közül a profilváltás, profilbővítés tekinthető döntőnek, az okozati összefüggés szempontjából azonban e tekintetben egyértelmű megállapítás nem tehető. A munkaviszonyok jogellenes megszüntetésének a felszámolás szempontjából lényeges hatása nem volt, és a kovácsoltvas termékek gyártásához szükséges eszközök beszerzése nagyságrendben nem volt jelentős, és a cég sorsát érintően ez a körülmény elhanyagolhatónak tekinthető. Az alperes részére történt bérkifizetés és egyéb ellátás önmagában nyilvánvalóan nem vezethetett felszámoláshoz, és ilyen következtetés alappal a társasági tulajdont képező ingatlan, műhely és gépjárművek ellenérték nélküli használatából, a pékség gépeinek térítés nélküli javíttatásából sem vezethető le. A képzettségtől és munkakörtől eltérő, illetőleg a saját és a házastárs vonatkozásában való foglalkoztatás jelentős hatású lehet, ennek mértékére, volumenére, hatásaira azonban adatok nem álltak rendelkezésre. Egyéb tényállási elemek hiányában nem volt adat a hibás égőcső gyártásából eredő valószínűsíthető következményekre sem. Ilyen körülmények között a kártérítési felelősség megállapításához szükséges jogellenességi elem, bizonyos kártérítési igények vonatkozásában a kár bekövetkezése, valamint a bizonyított kár és a sérelmezett magatartások közötti okozati összefüggés hiányzik.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperes 22.727.320 Ft és ezen összegnek 2006. március 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezését, másodlagosan pedig az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nem teljes körűen állapította meg és téves jogi következtetéssel hozta meg ítéletét. Tévedett a szerződésen kívüli kártérítési felelősség Ptk. 339. § /1/ bekezdése szerinti törvényi feltételek értékelése során is.

Gf.III.30.306/2011/5. szám

Rámutatott arra, hogy a Szegedi Ítéltábla Polgári Kollégiuma által kiadott 2/2005. (VI. 17.) számú kollégiumi ajánlásának II. pontjából is az következik, hogy a társaság tagja a saját vagyonában bekövetkezett kár megtérítése iránt keresetösségi joggal rendelkezik kártérítési igény érvényesítésére, ennek hiányára hivatkozással a keresete ítélettel sem utasítható el, csak akkor, ha a deliktális kártérítés tényállási elemei az adott esetben hiányoznak. A perbeli esetben az alperes a társaság ügyeiben anélkül járt el, hogy arra megfelelő jogosultsággal rendelkezett volna. Az elsőfokú bíróság nem értékelte elegendő

súllyal, hogy az alperest három különböző időpontban megtartott taggyűlés jogszabályba ütköző módon választotta meg ügyvezetőnek. Az alperes így jogellenes megválasztása következtében ténylegesen nem volt a társaság ügyvezetője, azaz a taggyűlési határozatok bírósági hatályon kívül helyezéséig sem állt fenn képviseleti jogosultsága, azaz mindvégig rosszhiszemű álképviselő volt. Az alperes önmagában az álképviseleti tevékenységével is jogellenes magatartást valósított meg. Az elsőfokú bíróság kellő bizonyíték hiányában nem találta jogellenesnek a kazángyártás volumenének a csökkentését, a szálloda kialakítását, a céget reprezentáló márkabolt bővítését, a korábbi gyártmányfejlesztések mellőzését, a ("**Sz**" Kft.)-vel való kapcsolat megszüntetését, a piacvesztéshez vezető áremelést. Miután az alperes nem volt a társaság bejegyzett ügyvezetője, így kifelé az üzleti partnerek felé nem láthatta volna el a társaság képviseletét, nem köthetett volna szerződéseket, és nem szüntethette volna meg azokat. Az alperesi jogellenes magatartások körében figyelembe kell venni azt is, hogy az alperes irányításának ideje alatt a társaság hatékonysága csökkent. Az alperes jogellenes, illetve nem helyén való beavatkozása nélkül a kft. felszámolása nem következett volna be. A kár vonatkozásában előadta, hogy a per adataiból, a perben beszerzett könyvszakértői véleményből megállapítható, hogy az alperesi jogellenes magatartás következtében a felperes üzletrészének értéke elenyészett, így a felperes elvesztette az üzletrész megvásárlására fordított 7.951.900 Ft-os vételárat. Tévesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy az üzletrész értékének elvesztése miatt az alperes kétszeres igényérvényesítésnek lenne kitéve, ugyanis a felszámoló az alperes ellen semmilyen kártérítési eljárást nem indított. A felszámolási eljárást megelőzően a perbeli társaság ügyvezetője megkísérelte a társaság vagyonvesztésével összefüggésben keletkezett kár érvényesítését az alperessel szemben, azonban a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította, majd az időközben elrendelt felszámolás miatt a felszámoló erre irányuló szándékának hiányában fellebbezést előterjeszteni már nem lehetett. Előadta, hogy a bizonyított kár és a sérelmezett magatartások közötti okozati összefüggés is fennáll. Az általános kártérítés iránti igény vonatkozásában arra hivatkozott, hogy az alperes álképvisellete nélkül a társaság vagyonában nem történt volna 100.000.000 Ft-os nagyságrendű vagyonvesztés. Fellebbezési kérelmében követelése összegszerűségét a tagi kölcsönrel összefüggésben írt elsőfokú ítéleti indoklásra tekintettel módosította, azt a felszámolási eljárásban érvényesített követelése nagyságrendjéhez igazította, továbbá a késedelmi kamatszámítás kezdőnapját a felszámolás kezdőidőpontjához igazította.

- 10 -

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes magatartásaival kapcsolatosan a jogellenesség és a kauzalitás nem bizonyítható, így kártérítési felelősség sem állapítható meg. A társasági részesedés értékcsökkenése miatti kártérítés egyenmű a társaságot ért kár megtérítésével. A felszámolás alatt álló gazdasági társaságnak - ahol a felperesnek részesedése van - lehetősége nyílna arra, hogy az alperessel szemben kártérítési igényt érvényesítsen, ami eddig azért nem történt meg, mert a felszámoló sem tapasztalt jogellenes magatartást, felróhatóságot, valamint kauzalitást a felszámolási helyzet kialakulása és az alperes magatartása között. Rámutatott arra, hogy éppen az alperes volt az, aki igyekezett a céget megmenteni, ugyanis az iratokból megállapítható, hogy már 2000-ben felszámolási helyzet volt a

társaságnál, és az alperes által rendelkezésre bocsátott 40.000.000 Ft összegű tagi kölcsön miatt maradhatott a cég életben a 2006-ban elrendelt felszámolásáig. Ha a felperes és érdektársai az alperest munkájában nem akadályozták volna, akkor a gazdasági társaság nagy valószínűséggel ma is létezne. Az üzletrész értékvesztése és az egyebekben nem bizonyított általános kár körében polgári jogi igényt a felperes saját nevében nem érvényesíthet, a tagok magánvagyonában esett hátrány saját jogú igényérvényesítése esetén a kár, mint a kártérítési felelősség egyik eleme ilyen esetben hiányzik. E jogértelmezés kizárja az általános kárra és az üzletrészre vonatkozó kártérítő felelősséget. Ami pedig nem bizonyítható, miszerint a tagi kölcsön az alperes magatartása miatt veszett el, már csak azért sem, mert az alperes mintegy 40.000.000 Ft kölcsönt nyújtott a társaság számára. Egyebekben pedig feltételezett károkozásáért a korábbi Gt. 29. § /3/ bekezdése alapján a gazdasági társaság, nem pedig az alperes felelne.

A fellebbezés **alaptalan.**

A felperes jelen perben nem a ("**K**" **Kft.**)-t megillető igényt, hanem a saját vagyonát érintő kártérítési igényt kívánt érvényesíteni. Arra helyesen mutatott rá a felperesi fellebbezés - és ezzel ellentétet az elsőfokú bíróság sem állapított meg -, hogy ilyen kárigény érvényesítésére a társaság tagja keresetőségi joggal rendelkezik, ennek hiányára hivatkozással a keresete ítélettel sem utasítható el, mindez azonban nem jelenti egyben a pernyertességhez való jogot. Keresetőségi jog fennállása mellett is érdemben, ítélettel kell elutasítani a keresetet, ha a perben érvényesített kártérítési igény vonatkozásában az elsőfokú bíróság által helyesen értékelt 1997. évi CXIV. törvény (korábbi Gt.) 29. § /1/ bekezdésében és a Ptk. 339. § /1/ bekezdésében írt jogszabályi előfeltételek nem állapíthatók meg. Megalapozott kártérítési igény az adott jogviszonyban releváns jogellenes alperesi magatartás, a felperest ért kár és a kettő közötti adekvát okozati összefüggés hiányában nem állapítható meg. A másodfokú bíróság osztja azt az elsőfokú ítéleti megállapítást, hogy azon időpontig, amíg a taggyűlési határozatokat a bíróság hatályon kívül nem helyezte, illetőleg az alperes számára a körülményekből egyértelművé nem vált, hogy megválasztása nem tekinthető jogszerűnek, a társaság belső jogviszonyaiban az alperest álképviselőnek tekinteni nem lehetett, ugyanis őt több taggyűlés ügyvezetőnek megválasztotta. A fellebbezési hivatkozással ellentétben a taggyűlések megtartása és a meghozott határozatok nem

- 11 -

Gf.III.30.306/2011/5. szám

nyilvánvalóan voltak jogszabályba ütközőek, a határozatok csak az üzletrészekkel kapcsolatos jogvita jogerős lezárását követően és a jogerős ítélettel rendezett jogviszonyokra tekintettel váltak jogsértővé. Ilyen körülmények között csak utóbb lehet kimondani, hogy miután az alperes ügyvezetővé választására **(személy 2)** megnövekedett szavazati jogosultsága biztosított lehetőséget, a 108 üzletrész tulajdonos vonatkozásában a **(személy 2)** által kötött üzletrész adásvételi szerződések érvénytelenségének jogerős megállapítása folytán a bennük megtestesülő szavazati jogosultság az alperes megválasztását nem legitimálhatja.

Téves az a fellebbezési hivatkozás is, hogy az alperes álképviselési tevékenysége önmagában is jogellenes magatartást valósított meg. Az nem kizárt, hogy az alperes, mint

a kft. ügyvezetőjeként fellépő személy külső szerződéses partnerekkel szemben tanúsított magatartása, különböző kontraktuális kötelek létrehozása, módosítása vagy megszüntetése, illetve az ügyvezető és a társaság közötti társasági jogviszony keretein belüli alperesi magatartás egyben olyan magatartás tanúsítását is jelenti, ami a társaság tagjának magánvagyonában is hátrányt okoz, azonban a megfelelés nem automatikus. A társaság nevében kifejtett ügyvezetői, illetőleg álképviselői tevékenység a kontraktuális jogviszonytól függetlenül akkor jelent egyszersmind - deliktuális jogviszonyban - jogellenes magatartást a felperes tag vonatkozásában, ha a kontraktuális jogviszony tartalmától függetlenül, azaz szerződésen kívül is károkozó magatartásnak minősül. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes által kifejtett magatartások egy része már a kontraktuális, illetve társasági jogviszonyban sem tekinthető jogellenesnek, ugyanakkor azon magatartások - amelyeket egyebekben az alperes sem vitatott -, melyek tanúsítása kontraktuális jogviszonyban jogellenesnek minősül, nem jelentenek a felperesre nézve egyidejűleg károkozó jogellenes magatartást.

Miután a **("K" Kft.)** a tagoktól elkülönült, autonóm, önálló jogalany, így a vagyontömeg elkülönülése szükségképpen együtt jár azzal a következménnyel, hogy a társaságot alkotó tagoknak nem korlátlan tulajdonjoga keletkezik magán a társaságon, hanem a gazdasági társaságban való részesedésük megtestesítője a korlátozott tartalmú tulajdonosi jogokat megtestesítő üzletrész. A társasági részesedés (üzletrész) olyan tagsági és vagyoni jogokat megtestesítő vagyoni értékű jogosultság összesség, melynek értéke van. A társasági részesedés a társaság tagjának magánvagyonához kétség kívül hozzátartozik, ugyanakkor a társasági részesedés értékcsökkenése par excellence csak formálisan valósítja meg a társasági tag magánvagyonában esett hátrányt, azaz valójában nincs szó önálló, külön érvényesíthető vagyoni hátrányról. A fentebb kifejtettek szerint a jogalanyiség ugyanis jogi személy létesítése esetén megkettőződik. Az elkülönült vagyontömeg jogosultja, tulajdonosa a jogi személy társaság lesz. A tagok elkülönült vagyontömegre vonatkozó korlátlan tulajdonosi jogai megszűnnek, a társaság tulajdonába adott, bevitt vagyon helyébe a társasági részesedésük lép, amely meghatározott tagsági és vagyoni jogokra jogosít. A társasági részesedések értéke azonban nem független, önálló, hanem a társasági vagyon értéke határozza meg. Tartalmilag mindkettőnek ugyanaz a fedezete: a közös rendelkezésre bocsátott

- 12 -

vagyontárgyak, vagyoni eszközök, vagyontömeg. Ha az absztrakt jogi személy vagyona hátrányt szenved, az egy és ugyanazon vagyoni hátrány, mint a társasági részesedés (üzletrész) értékcsökkenése. A társasági részesedés értékcsökkenése miatti kártérítés egyenmű a társaságot ért kár megtérítésével, ha ugyanis a társaságot ért kár megtérül, a társasági részesedés értékcsökkenése is helyreáll. Amennyiben ugyanazon vagyontömegben esett ugyanazon vagyoni hátrány miatt a jogi fikció folytán elkülönült jogalany társaság és az abban részt vevő tag külön-külön kártérítést érvényesíthetne, akkor a károkozónak a kárt kétszeresen kellene megtérítenie. Valójában ugyanazon vagyontömegre a jogalanyiség megkettőzése nem eredményez egyfelől sem kétszeres helytállási kötelezettséget, sem kétszeres igényérvényesítési jogosultságot. Ezért helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy a tag magánvagyonában esett hátrány csak látszat kár, a saját jogú igényérvényesítés esetén a kár, mint a kártérítési felelősség egyik eleme ilyen esetben hiányzik (a jogellenesség és a kár kérdésében lásd részletesen az elsőfokú bíróság által is hivatkozott Szegedi Ítéltábla 2/2005. (VI. 17.)

számú kollégiumi ajánlását). Miután a fentiek szerint a megkettőzött igényérvényesítés lehetősége dogmatikai alapon egyértelműen kizárható, ezért irreleváns az a felperesi fellebbezési hivatkozás, hogy a társaság részéről akár a felszámolást megelőzően, akár azt követően ténylegesen sor került-e vagyontömeg csökkenés miatti kártérítési igény érvényesítésére az alperessel szemben.

Az okozati összefüggés és az általános kártérítés feltételeinek hiányára vonatkozó elsőfokú ítéleti megállapítások is megalapozottak, azokkal szemben érdemi érvet a fellebbezés sem tud felhozni. Miután a ("**K**" Kft.) már 1999-től kezdődően veszteségesen működött, és kétség kívül megállapíthatók az alperesnek azon irányú törekvései, hogy a társaság vagyoni helyzetét stabilizálja, javítsa (nagy összegű tagi kölcsön rendelkezésre bocsátása), így kellő bizonyíték hiányában nem állapítható meg, hogy a felszámolási helyzetet kifejezetten és kizárólag az alperes valamely jogellenes magatartására lehetne visszavezetni.

Tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság sem tudta megállapítani a fellebbezési hivatkozások alapján a kártérítés szükségképpen feltételeként a deliktuális kártérítési követelés vonatkozásában adekvát alperesi jogellenes magatartást, a társasági részesedés értékcsökkenése tekintetében a kár bekövetkezését és a bizonyított kár és a sérelmezett magatartások közötti okozati összefüggést, így nincs jelentősége annak a kereset lezárításnak minősülő felperesi hivatkozásnak, hogy az elsőfokú ítélet indokolásának megfelelően módosította a tagi kölcsön iránti igénye összegszerűségét és a felszámolás kezdőidőpontjához igazította a késedelmi kamatszámítás kezdő időpontját.

Az elsőfokú bíróság helyes jogi álláspontot foglalt el, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 253. § /2/ bekezdése és 254. § /3/ bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A felperes a másodfokú eljárásban pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján perköltség megfizetésére köteles, melynek összege áll az alperes jogi képviselétével kapcsolatosan felmerült és az ítélőtábla által a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. § /2/ bekezdés a./ és b./ pontja, /5/ és /6/ bekezdése, valamint 4/A. § /1/ bekezdése alapján megállapított, az alperesi jogi képviselő által a

- 13 -

Gf.III.30.306/2011/5. szám

másodfokú eljárásban kifejtett munkával is arányban álló, ÁFA-t is magában foglaló ügyvédi munkadíjból. A felperes az eljárás során illetékfeljegyzési jog kedvezményében részesült. Erre tekintettel a le nem rótt eljárási illeték viseléséről a másodfokú bíróság az 1990. évi XCIII. törvény 74. § /3/ bekezdésére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § /2/ bekezdése, valamint 15. § /1/ és /3/ bekezdése alapján határozott.

Szeged, 2011. november 14. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró

